

Fig. 2. Zwarte en witte sneeuw in sloot bij Borger Compagnie, 11-2-1970.

vankelijk in onze argeloosheid, maar wáárom was de weg zo vreemd oneffen geworden? „Hakwerk” met de schoen herinnerde ons er daarna aan, hoe in het noorden van ons land de gevallen sneeuw, opgejaagd door harde tot stormachtige noordoosten-winden, weer eens op drift was geraakt. Voor het vlakke veenkolonia'e gebied kan zulks onder omstandigheden ook betekenen, dat de lichte, humusrijke teelaarde, meststoffen inbegrepen, mee gaat stuiven. De vervloekte, zogenaamde wind-erosie, die elders door ontbossing en rooibouw zoveel woestijn deed ontstaan, had hier opnieuw vrij spel gehad. Door de latere bevrozing van dit mengsel van driftsneeuw en stuifgrond waren dan de donkere, harde duintjes op de weg ontstaan met ernaast dik, zwart sneeuwvijs in de opgevolde sloten. Dit alles als het ware opgemaakt met wat helder witte, verse sneeuw (fig. 1 en 2). Onze grootbeeldcamera legde deze bijzondere verschijningsvorm van winterse wind-erosie, de akkerbouwers van dalgronden en heideontginningen allicht niet vreemd, als een teken aan de wand vast. Wat zouden houtsingels of -wallen er aan schade (vruchtbare en vochtbindende teelaarde van het land en sloten vol) hebben kunnen voorkomen! Maar de moderne, technische mens let vaak onvoldoende op de dure lessen uit het verleden. Trouwens velen weten niet, dat gedurende de

gehele prehistorische tijd bewoonde gebieden in Drente in het begin van de IJzertijd wegens zandverstuivingen ontruimd moesten worden. Heus, de houtwallen uit de Saksische streken, teruggaande tot de late Bronstijd, dienden niet alleen ter eigendomsafbakening! Hoezeer de beruchte wind-erosie ook bij droog voorjaarsweer in ons land kan huishouden, hebben we alreeds in dit tijdschrift doen uitkomen (D.L.N. 69, p. 248).

Wageningen,
Thorbeckestraat 128.

Prof. Dr. D. M. DE VRIES,
G. DE VRIES - SMEENK.

De Adder, *Vipera berus* Linné, in Gaasterland.
De Adder komt in ons land vrijwel uitsluitend voor op de pleistocene veen- en zandgronden, en daar bij voorkeur op vochtige tot droge heide en hoogveen.

Zo ook in Friesland, waar volgens Van de Bund (1) en Van Wijngaarden (2) de westelijke verspreidingsgrens van de Adder in het zuiden vanuit de gemeente Weststellingwerf naar het noorden tot in de gemeente Dantumadeel loopt. Ten westen van deze lijn bestaat de bodem uit jonge zeelei, een grondsoort die de Adder schijnt te mijden, maar nog westelijker duikt, als een pleistoceen eiland te midden van de zeeleigronden, Gaasterland op. In de literatuur wordt uit deze omgeving het voorkomen van de Adder niet vermeld.

Volgens mededeling van de heer D. Mous, afkomstig uit Gaasterland, thans onderwijzer te Amersfoort, komt de Adder echter zeldzaam in deze gemeente voor. Omstreeks 1960 werd ca. 400 m ten noordwesten van Starnumansbrug één exemplaar op een vochtig heideterreintje waargenomen. Helaas werd de vindplaats in de zelfde tijd omgezet in bos, zodat niet zeker is of het dier er zich heeft kunnen handhaven.

Litteratuur:

1. Bund, C. F. van de, 1964. De verspreiding van reptielen en amphibieën in Nederland. Uitg. Ned. Ver. Herpet. en Terrariumk. „Lacerta”, 72 p.
2. Wijngaarden, A. van, 1959. Over de verspreiding en de oecologie van de Adder in Nederland. De Levende Natuur 62: 254-261.

Amersfoort,
Liendertseweg 314.

VINCENT VAN LAAR.